

TESTIRANJE DRUŠTVA NA COVID-19

Pogled na epidemiju

TESTIRANJE DRUŠTVA NA COVID-19

POGLED NA EPIDEMIJU

Podgorica, maj 2020. godine

Izdavač**Naziv publikacije**

TESTIRANJE DRUŠTVA NA COVID-19

Edicija

Dan nezavisnosti

Za izdavača

Boris Raonić

Urednik

Danilo Papović

Korektura

Amina Murić

Dizajn i priprema za štampu

Zoran Zola Vujačić

Štampa

AP Print, Podgorica

Tiraž

500

 GradjanskaAlijansaCG @GACrnaGora gradjanskaalijansa office@gamn.org www.gamn.org Studentska ulica br. 21/a, Lamela 9, st. 5, Podgorica +382 20 513 687**Rockefeller
Brothers Fund**

Philanthropy for an Interdependent World

Ovaj tekst je nastao u okviru projekta koji je podržan od Fonda braće Rokfeler (Rockefeller brother fund). Stavovi izneseni u ovom tekstu ne moraju odražavati mišljenje donatora koji je podržao projekat.

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

ISBN 978-9940-741-08-2
COBISS.CG-ID 12981508

Navođenje i korišćenje informacija iz ove publikacije dozvoljeno je, uz obavezno navođenje izvora i vlasnika autorskog prava.

Korišćenje materijala u bilo koje druge svrhe nije dopušteno bez prethodnog odobrenja Građanske alijanse.

Pojedine slike u izvještaju su preuzete sa interneta u skladu sa „Creative Commons licence“. Izrazi koji se u ovom izvještaju koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju izraze u ženskom rodu.

Za djelove publikacije preuzetih iz eksternih izvora GA ne snosi odgovornost.

Sadržaj

Uvod	4
1. ODGOVOR ZDRAVSTVENOG SISTEMA NA EPIDEMIJU COVID-19	6
2. STANJE LJUDSKIH PRAVA I VLADAVINA PRAVA U DOBA EPIDEMIJE	7
2.1. Analiza odluke o ograničenju slobode kretanja	7
2.2. Inicijativa za ocjenu ustavnosti	11
2.3. Angažovanje vojske u civilne svrhe	12
2.4. Vladavina prava u doba epidemije	17
2.5. Stav Građanske alijanse po pitanju usvajanja zakona o amnestiji	23
2.6. Postupanje policije	25
2.7. Građanski nadzor policije	26
2.8. Primjena mjera prema crkvi	28
2.9. Informativni program u vrijeme epidemije	29
2.10. Položaj radnika u doba epidemije	30
2.11. Izazovi privrede	31
3. DAN NAKON COVID-19	32
4. SOLIDARNOST ZA VRIJEME EPIDEMIJE	35

Uvod

Poštovani građani i građanke,

Sa zadovoljstvom predstavljamo petu publikaciju u ediciji Građanske alijanse povodom Dana nezavisnosti.

Četrnaesta godina obnovljene nezavisnosti Crne Gore ostaće upamćena po epidemiji koju je izazvao virus korona. Kroz mnoge testove je prolazila nezavisna Crna Gora, a ovo je sigurno jedan od najtežih. Kao što bi medicinski test na COVID-19 trebao biti negativan, tako bi odgovor društva na izazove epidemije trebao biti pozitivan.

Epidemija nas je zatekla u stanju političkih tenzija i duboke podijeljenosti društva. Crna Gora je u prethodnom periodu svjedočila najmasovnijim protestima u svojoj novijoj istoriji, te se još jednom pokazalo da smo u podjelama neprikosnoveni. Međutim, uprkos stalnim podjelama, u ovoj borbi pokazao se visok stepen solidarnosti među građanima, udruženjima, poslovnim subjektima i nevladinim organizacijama.

Posmatrajući period iza nas, svjedočili smo ozbiljnoj opasnosti i krupnim odlukama. Na ispitu je bio zdravstveni sistem u koji javnost nije imala puno povjerenje. Ipak, možemo sa sigurnošću da kažemo da je Crna Gora položila ovaj ispit, čak i dala dobar primjer zemljama regionala, ali i šire. Pandemija će zasigurno negativno uticati na ekonomije i privredu na globalnom nivou i te

U vrijeme globalne zdravstvene krize izazvane širenjem COVID-a 19, kompletno društvo stoji pred mnogim socijalnim i ekonomskim izazovima. Sada je od izuzetnog značaja dalji razvoj demokratije, koja je utemeljena na univerzalnim vrijednostima: pravdi, odgovornosti, solidarnosti, dobru, slobodi, ravnopravnosti i jednakom pristupu javnim uslugama i informacijama.

Građanska alijansa kao odgovorni društveni činilac doprinosi globalnoj akciji na smanjenju širenja COVID-a 19, pridržavajući se svih preporuka nadležnih državnih organa. U isto vrijeme, prilagođavamo se novim uslovima rada, kominicirajući putem sredstava savremenih tehnologija i radeći na osmišljavanju rješenja za dalje funkcionisanje našeg društva i nakon globalne krize.

Budimo odgovorni. Sačuvajmo sebe i druge.

Fizička distanca – socijalna blizina

posljedice ne možemo izbjegći. Međutim, uspjeli smo da sačuvamo ono što je najvrednije – zdravlje i živote naših građana.

Građanska alijansa je od početka epidemije korona virusa pratila djelovanje cjelokupnog društva i institucija, ukazivala na pozitivne i negativne aspekte i na taj način dala svoj doprinos uspješnom prevazilaženju ovog zajedničkog izazova. Objavili smo nekoliko analiza koje se tiču vladavine prava, stanja ljudskih prava i upotrebe vojske za vrijeme COVID-19, koje su sastavni dio ove publikacije. Pokrenuli smo inicijativu da se sredstva Vlade namijenjena nevladinim organizacijama preusmjere na aktivnosti koje mogu pomoći otklanjanju posljedica moguće epidemije virusa COVID-19, za nabavku potrebne medicinske opreme, povratak građana Crne Gore, kao i za projekte NVO u cilju suzbijanja posljedica od epidemije virusa.

* Logo koji je koristila GA tokom epidemije da ukaže na važnost solidarnosti i socijalne bliskosti

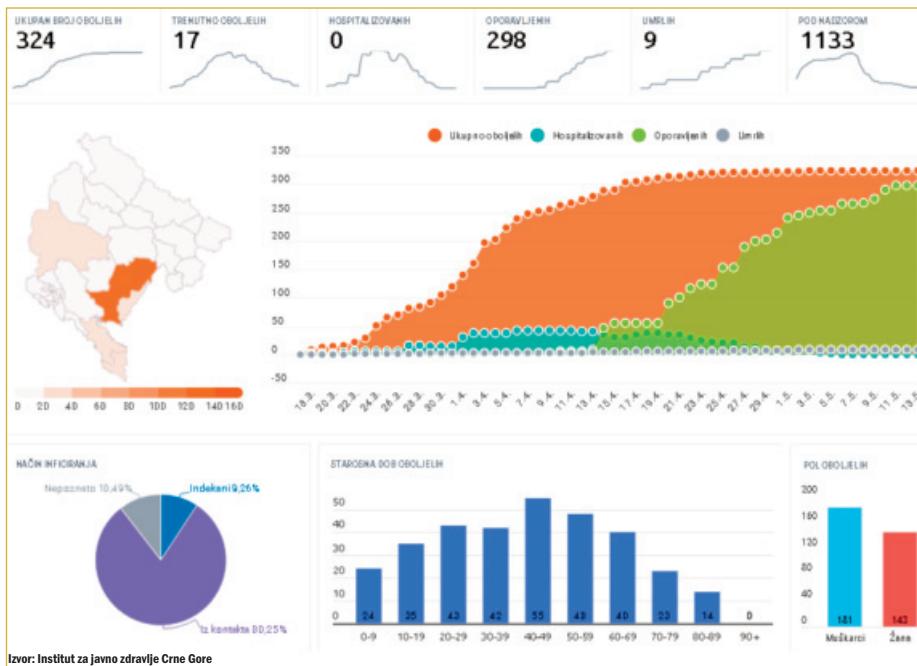
Zahvaljujemo se Rockefeller Brothers Fondu na podršci koju su nam pružili prilikom izrade ove publikacije.

1. Odgovor zdravstvenog sistema na epidemiju COVID-19

Crnogorski zdravstveni sistem uspješno je odgovorio globalnoj pandemiji korona virusa. Na inicijativu struke, naša Vlada na vrijeme je krenula sa uvođenjem restriktivnih mjera, što se pokazalo kao uspješan model, kojim se ne mogu pohvaliti ni mnogo razvijenije zemlje.

Uspjeli smo da ograničimo širenje virusa i svedemo na minimum broj oboljelih pacijenata. Do 14. maja, u Crnoj Gori, ukupan broj oboljelih je 324, a trenutno inficiranih je svega 17. Nažalost, u ovoj borbi život je izgubilo 9 lica.

Heroj prethodnog perioda zasigurno je Institut za javno zdravlje Crne Gore. Ova institucija pokazala je visok stepen profesionalnosti u najtežim uslovima. Uprkos problemima i poteškoćama u vidu nedostataka medicinske opreme i infrastrukture, uspjeli su da uliju povjerenje građanima i posluže kao primjer uspješnog djelovanja i dobre komunikacije sa građanima. Brojne su pohvale građana na njihovu efikasnost i sinhronizovano djelovanje operatera i medicinskog osoblja.

2. Stanje ljudskih prava i vladavina prava u doba epidemije

2.1. ANALIZA ODLUKE O OGRANIČENJU SLOBODE KRETANJA

(Analiza Građanske Alijanse od 31.03.2020. godine)

UVOD

Veliku pažnju crnogorske javnosti skrenula je mjeru od 30.03.2020. o zabrani izlaska iz objekata stanovanja u intervalu od 19h do 05h radnim danima, a subotom od 13h do ponedeljka u 05h, koju je Vlada objavila preko društvene mreže Twitter.

Države su donosile različite odluke u borbi protiv virusa COVID-19. Uglavnom se one kreću od odluke poput tzv. policijskog časa, do uvođenja zabrane okupljanja za više od 50 ljudi, dok sve ostale mjeru su u vidu preporuka Vlade i zdravstvenih vlasti.

Zbog toga je vrlo važno kakve odluke i kakve izbore treba praviti u vrijeme krize kao što je ova, jer zasigurno, to što sada budemo činili i te kako će imati uticaj na naše živote nakon što epidemija prođe. Ako sada dozvolimo nesrazmjerne i nepotrebna ograničenja ljudskih prava i budemo tihi zbog straha, koji opravdano nosi epidemija COVID-19 i koji nam se pojačava putem „fake news-a“, to će značajno odrediti našu poziciju i stepen poštovanja ljudskih prava nakon što prođe epidemija.

Vlada bi trebalo da donosi odluke koje će sa jedne strane štititi zdravlje nacije i istovremeno čuvati ljudska prava ili ih ograničavati proporcionalno i srazmjerno, a sve u javnom interesu.

Iz tog razloga, uradili smo kratku analizu našeg zakonodavstva i međunarodnih standarda u ovoj oblasti.

ZAKONODAVNI OKVIR

Sloboda kretanja predstavlja ljudsko pravo iz oblasti ličnih prava i sloboda, koje jemči Ustav. Ova sloboda može u opravdanim slučajevima biti ograničena, a jedno od ograničenja je potreba za sprečavanjem širenja zaraznih bolesti. U tjesnoj vezi je i pravo napuštanja zemlje, koje iz istog razloga može biti ograničeno.¹

Ustav Crne Gore jasno definiše da se zajemčena ljudska prava i slobode mogu ograničiti samo zakonom, u mjeri koja je neophodna da bi se zadovoljila svrha zbog koje je ograničenje dozvoljeno.² Privremeno ograničenje prava i sloboda moguće je i u slučaju proglašenja vanrednog stanja.

Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda prepoznaje mogućnost ograničenja slobode kretanja. Ova ograničenja predviđena su u članu 2. stav 3. Četvrtog protokola uz Evropsku konvenciju, koji ističe **da ograničenje mora biti u skladu sa zakonom**, neophodno i preduzeto radi ostvarenja legitimnog cilja.

U Crnoj Gori, ovo pitanje je regulisano Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, koji predviđa ograničenje kretanja stanovništva u području zahvaćenom određenom zaraznom bolešću, odnosno epidemijom te zarazne bolesti.

Ministarstvo zdravlja nadležno je da uvede ove zabrane, na predlog Instituta za javno zdravlje. U ovom slučaju, naredba je donijeta po zakonskoj proceduri.³

Članom 55 Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti propisane su mjere ograničenja kretanja u području zahvaćenom epidemijom zarazne bolesti. Radi sprečavanja unošenja zaraznih bolesti u zemlju, suzbijanja i sprečavanja prenošenja u druge zemlje, Ministarstvo na predlog Instituta, može da naredi mjere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti, **i to između ostalog i zabranu odnosno ograničenje kretanja stanovništva u području zahvaćenom određenom zaraznom bolešću**, odnosno epidemijom te zarazne bolesti.⁴

Istim Zakonom je u članu 10 definisano da Ministarstvo, na predlog Instituta, obrazuje Koordinaciono tijelo za prevenciju, odstranjivanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti (u daljem tekstu: Koordinaciono tijelo).

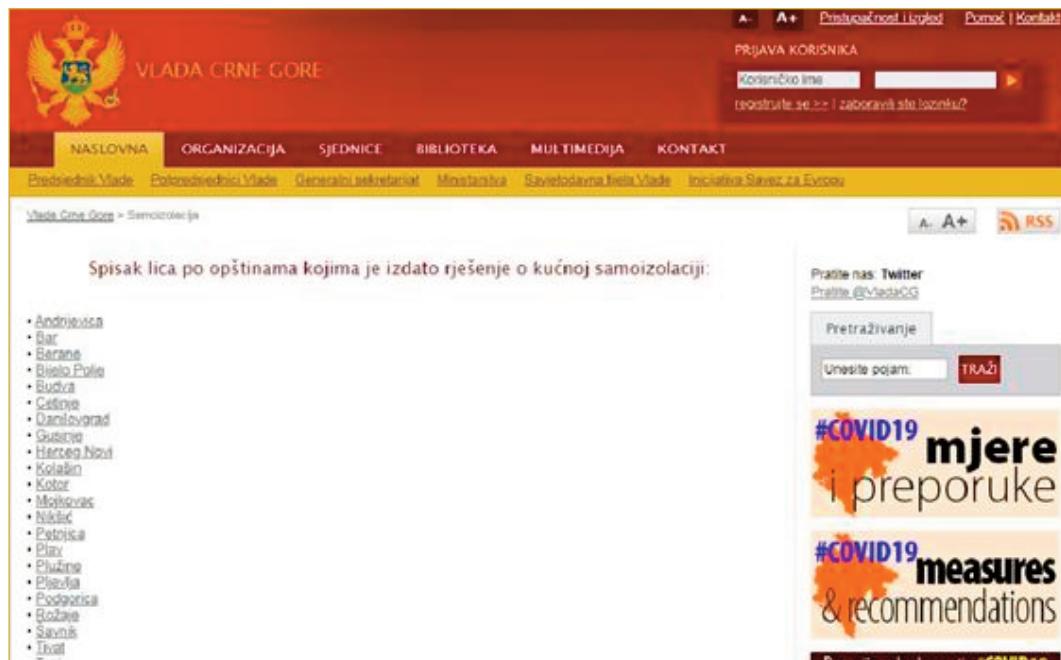
¹ Član 39, Ustav Crne Gore

² Član 24, Ustav Crne Gore

³ Dostupno na: <http://www.sluzbenilist.me/pregled-dokumenta/?id=%7BF6BA2105-699E-4345-B84B-7853783241D5%7D>

⁴ Član 55 Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti

Koordinaciono tijelo čine doktori medicine specijalisti (epidemiologije, infektologije, mikrobiologije, pedijatrije, neonatologije) i predstavnici Ministarstva i organa državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede.

VLADA CRNE GORE

NASLOVNA ORGANIZACIJA SJEDNICE BIBLIOTEKA MULTIMEDIJA KONTAKT

Predsjednik Vlade Polakočević Vlade Generalni sekretarij Ministarstva Savjetodavna komisija Vlade Inicijativa Suveto za Evropsku

Vlada Crne Gore > Samoizolacija

Spisak lica po opštinama kojima je izdato rješenje o kućnoj samoizolaciji:

- Andrijevica
- Bar
- Baranović
- Bielo Polje
- Budva
- Četinje
- Danilovgrad
- Gusinje
- Herceg Novi
- Kolašin
- Kotor
- Lovćen
- Nikšić
- Pirovac
- Plav
- Plužine
- Podgorica
- Podgorač
- Rožajae
- Savnik
- Tivat

Praćite nas: Twitter
Praćite @VladaCrG

Pretraživanje
Unesite pojam: TRAŽI

#COVID19 **mjere**
i preporuke

#COVID19 **measures**
& recommendations

Koordinaciono tijelo vrši:

- ▶ iskorjenjivanje i održavanje statusa države slobodne od dječje paralize;
- ▶ odstranjivanje malih boginja i rubele;
- ▶ prevenciju kongenitalnog rubela sindroma;
- ▶ odstranjivanje ili iskorjenjivanje zaraznih bolesti iz Liste zaraznih bolesti.

Koordinaciono tijelo čini sedam članova, a po potrebi, na predlog Koordinacionog tijela ili Instituta, mogu se angažovati i pojedini eksperti za potrebe odstranjivanja i/ili iskorjenjivanja pojedinih zaraznih bolesti. Predsjednik Koordinacionog tijela je predstavnik Ministarstva, odgovoran za poslove zdravstvene zaštite. Takođe, definisano je i da Koordinaciono tijelo donosi poslovnik o radu.

Odluka o obrazovanju ovog tijela za sada nije dostupna javnosti ali je jasno da njom ne upravlja ministar zdravlja.

Eksperti za praksu suda za ljudska prava, koje smo kontaktirali, mišljenja su da je u praksi Evropskog suda za ljudska prava najvažnije **da se ograničenje slobode kretanja odnosi na sve građane, bez diskriminacije i selektivnog pristupa**. Kada je taj uslov ispunjen, onda formalno nije neophodno uvođenje vanrednog stanja. A treba podsjetiti da je Vlada Crne Gore svakako proglašila epidemiju. Sud za ljudska prava u Strazburu je zaključio je da ograničenje slobode kretanja može napraviti i pojedinac kada je ministar unutrašnjih poslova Velike Britanije ograničio kretanje i to je sud prihvatio.

ZAKLJUČAK

- ▶ Odluka je iz ugla Ustava i zakona pravno utemeljena, a njen cilj legitiman.
- ▶ Nije adekvatno komunicirano od strane nadležnih organa prema građanima. Bez adekvatnog obrazloženja, laička i ukupna javnost teško može ispitati pravno utemeljenje donijetih mjera, što može pojačati strah i paniku. Zato je vrlo važno da Vlada na pravi način predstavi i objasni građanima uvedene mjere, a ne preko Twittera, koje veliki broj građana ne koristi.
- ▶ Konfuziju u stručnoj javnosti pravi to što se javno u obaveštenjima Vlade kao donosilac odluka predstavlja Nacionalno koordinaciono tijelo za zarazne bolesti (NKT) kojim predsjedava potpredsjednik Vlade Milutin Simović, a u službenom listu objavljaju odluke Ministarstva zdravljia, koje potpisuje ministar zdravljia. Na sajtu Vlade i Službenom listu nije objavljena odluka o osnivanju ovog Koordinacionog tijela, pa nije jasno predočeno ni da je ovo radno tijelo Ministarstva zdravljia, ni iz kog razloga njime predsjedava neko drugi u odnosu na ono što Zakon u članu 10. precizno predviđeno. Naglašava se kršenje mjera NKT, podliježe krivičnoj odgovornosti i da su zaprijećene najstrože zakonom predviđene sankcije prema svim prekršiocima. Zbog toga je vrlo važno i da budu javnosti jasno predstavljene sve odluke pa i ona o osnivanju NKT-a.
- ▶ Ova činjenica dodatno obavezuje Vladu da sa posebnom pažnjom pristupi komunikaciji o ovim temama, kako građani i javnost ne bi dovodili u pitanje ustavnost donijetih mjera, o čemu se u političkoj, medijskoj, laičkoj javnosti i na društvenim mrežama, bez potrebe vodi nepotrebna diskusija, imajući u vidu ozbiljnost ukupnog trenutka.
- ▶ Završavamo pohvalama NKT-u za aktivnosti u proteklom periodu i riječima Andreja Abramovića, sudske Ustavnog suda u Hrvatskoj: "Nema te nužde koja opravdava postupanje mimo zakona i Ustava jer i Ustav i zakoni regulišu stanje nužde. Ne čini zajednici najbolje onaj ko traži prečice već onaj koji održava puteve. Procedura je glavna zaštita demokratije, a dugoročno gledano šteta na demokratiji veća je od štete izavane bilo kakvim virusom".

2.2. INICIJATIVA ZA OCJENU USTAVNOSTI

(Inicijativa Ustavnog suda Crne Gore za ocjenu ustavnosti i zakonitosti Odluke Nacionalnog koordinacionog tijela (NKT) da objavljuje imena lica kojima su izdata rješenja o obaveznoj samoizolaciji, 23.03.2020.)

 GRADANSKA ALIJANSA <small>Civic Alliance - Alianca građevare</small>	NEVLADINA FONDACIJA "GRADANSKA ALIJANSA" Broj 10/č. Podgorica, 23.03.2020. god.										
USTAVNI SUD CRNE GORE	УСТАВНИ СУД ЦРНЕ ГОРЕ ПОДГОРИЦА										
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;">Примљено:</td> <td style="width: 70%; text-align: center;">23.03.2020.</td> </tr> <tr> <td>Орг.јед.</td> <td>Број</td> <td>Прилог</td> <td>Вриједност</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">U-II</td> <td style="text-align: center;">22/20</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>		Примљено:	23.03.2020.	Орг.јед.	Број	Прилог	Вриједност	U-II	22/20		
Примљено:	23.03.2020.										
Орг.јед.	Број	Прилог	Вриједност								
U-II	22/20										
<p>Na osnovu člana 150. stav 1. Ustava Crne Gore, podnosi se sledeća:</p> <p>I Inicijativa za ocjenu ustavnosti i zakonitosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odluke Nacionalnog koordinacionog tijela za zarazne bolesti od 21.03.2020. godine da počne da objavljuje imena lica kojima su izdata rješenja o obaveznoj samoizolaciji u trajanju od 14 dana. Odluka je objavljena 21.03.2020. godine na sajtu Vlade Crne Gore na sledećem linku: http://www.gov.me/vijesti/223143/NKT-za-zarazne-bolesti-pocinje-objavljivanje-identiteta-lica-u-samoizolaciji-zastita-zdravlja-i-zivot-gradana-nas-najvisi-priori.html (Nacionalno koordinaciono tijelo nije posebno pravno lice i ne može donositi pravno obavezujuće odluke.) Odluka je donijeta na osnovu Mišljenja Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama od 21.03.2020. godine. Kopija mišljenja u prilogu <p>II Predlog za donošenje privremene mjere.</p>											

Napominjemo, iako je Ustavnom inicijativom predložena i privremena mjera koja zahtijeva hitnost u postupanju, Ustavni sud do objavljivanja publikacije nije uzeo predmet u razmatranje.

2.3. ANGAŽOVANJE VOJSKE U CIVILNE SVRHE

(Analiza Građanske alijanse od 31.03.2020. godine)

Građanska alijansa (GA) kao organizacija koja u svom fokusu rada ima zaštitu ljudskih prava i vladavinu prava, nastoji da doprinosi borbi protiv virusa COVID-19 i ukazuje na važnost razvoja kulture ljudskih prava koja treba da počiva na Ustavu, usvojenim međunarodnim standardima i zakonima. Borba protiv virusa COVID-19 treba da bude prioritet ne samo državnih institucija, već svi zajedno treba da damo doprinos da posljedice budu minimalne. Sa druge strane, kako je važno da mjeru koje se u tom cilju uvode budu zakonite, a ograničenja ljudskih prava da budu srazmjerna. Ne dovodimo u pitanje legitimost cilja i potrebu angažovanja svih resursa, ozbiljnost situacije koja zahtijeva ozbiljne mjeru; međutim, želja nam je da sve odluke budu u skladu sa Ustavom i zakonom.

Učešće Vojske Crne Gore u aktivnostima zaštite zdravlja i života građana tokom epidemije zarazne bolesti COVID-19, otvara niz pitanja koja potiču iz nedovoljno preciznog zakonodavnog okvira kada je riječ o ovlašćenjima i angažovanju vojske u civilne svrhe.

Svjetska zdravstvena organizacija 11. marta 2020. godine proglašila je pandemiju zbog virusa COVID-19. Nacionalno Kordinaciono tijelo za zarazne bolesti (NKT), proglašilo je epidemiju zarazne bolesiti korona virusa 26. marta 2020. godine. Dan nakon proglašenja epidemije, Ministarstvo odbrane saopštilo je da će vojna policija obezbjeđivati Klinički centar Crne Gore (KCCG). Nakon toga, uslijedio je niz aktivnosti u kojima učestvuju pripadnici vojske. Detaljnije informacije o ulozi i odgovornosti vojske u trenutnoj situaciji nisu poznate široj javnosti. Radi boljeg razumevanja, analizirali smo set zakona koji regulišu upotrebu vojske u civilne svrhe u Crnoj Gori.

ZAKONODAVNI OKVIR

Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ne spominje Vojsku Crne Gore među subjektima koji učestvuju u obezbjeđivanju i sprovodenju zaštite stanovništva od zaraznih bolesti.

S druge strane, Zakon o zaštiti i spašavanju koji je takođe značajan za otkrivanje i sprečavanje nastajanja opasnosti, kao i ublažavanja i otklanjanja posljedica epidemija spominje učešće Vojske CG, ali na nedovoljno jasan i precizan način.

Najprije, primjenjivost Zakona o zaštiti i spašavanju na otkrivanje, sprečavanje, ublažavanje i otklanjanja posljedica epidemija jasno proizilazi iz zakonskog sadržaja.

Prije svega, potrebno je istaći da Zakon o zaštiti i spašavanju propušta da spomene vojsku među subjektima koji su nadležni za sprovodenje zaštite i spašavanja. Nadležnost sprovodenja zaštite i spašavanja povjerena je: državnim organima, organima državne uprave, jedinicama lokalne samouprave, privrednim društvima, preduzetnicima i drugim pravnim i fizičkim licima. Ovaj zakon ističe da se pojačane aktivnosti i postupanja sprovode samo u slučaju vanrednog stanja.

Zakon precizno navodi organe koji su u redovnim okolnostima jedini nadležni za sprovodenje zaštite i spašavanja; dakle, ne i Vojska CG. Ukoliko je moguće učešće Vojske u redovnim okolnostima, dakle nezavisno od vanrednog stanja, najispravnije bi bilo da se to i zakonski precizira. Ovaj zakon dalje otvara nedoumice u pogledu učešća Vojske CG u aktivnostima zaštite i spašavanja, jer će učešće vojske obezbijediti Ministarstvo odbrane "kada se aktivnostima učesnika i sredstvima opštine i operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje propisanim ovim zakonom ne može u potpunosti obezbijediti zaštita i spašavanje izazvano različitim nesrećama."

Nedorečenost se ogleda u tome što nije jasno da li se mogućnost učešća Vojske CG vezuje isključivo za vanredno stanje. U prilog mogućnosti učešća Vojske u pružanju pomoći u zaštiti i spašavanju jedino u vanrednom stanju govori činjenica da je ovo pitanje normirano u okviru

poglavlja koji nosi naziv Vanredno stanje. Dalje, ukoliko je zakondavac imao namjeru da predviđi mogućnost učešća Vojske u pružanju pomoći u zaštiti i spašavanju i u situacijama kada vanredno stanje nije proglašeno, trebalo je to da izričito i predviđi.

Nedorečenost zakonskog teksta se dalje ogleda i u tome što se nigdje ne spominje eksplicitno niti termin vanredno stanje, kao ni eventualna mogućnost učešća Vojske van vanrednog stanja.

Konačno, suprotnom tumačenju ide u prilog to to što "organ državne uprave nadležan za poslove odbrane obezbeđuje učešće Vojske Crne Gore na zahtjev rukovodioca operativnog štaba za zaštitu i spašavanje". Iz naknadnih odredbi zakona, jasno proizilazi da se nadležnosti pomenutog operativnog štaba ne vezuju isključivo za vanredno stanje. Umjesto toga, operativni štab je nadležan i za procenjivanje stepena ugroženosti i mogućnosti nastanka vanrednog stanja. Upravo ova široka nadležnost operativnog štaba dodatno produbljuje dilemu da li je zakonodavac smatrao da je moguće učešće Vojske u pomenutim aktivnostima i prije nastupanja vanrednog stanja.

Svakako, ukoliko je bila namjera zakonodavca da ovlasti Vojsku da učestvuje u pomenutim aktivnostima nezavisno od postojanja proglašenog vanrednog stanja (koje istovremeno implicira ograničenja pojedinih ljudskih prava), morao je to mnogo jasnije normirati zakonskim aktom kako bi se zadovoljili zahtjevi pravne sigurnosti i transparentnosti.

Podjednako neprecizne, po pitanju angažovanja vojske u ovoj situaciji, su i norme Zakona o vojsci Crne Gore, dok Ustav ne tretira ovo konkretno pitanje.

Ustav ovlašćuje Predsjednika Crne Gore, da na osnovu odluka Savjeta za bezbjednost i odbranu komanduje vojskom.

Ustav Crne Gore, kao i Zakon o vojsci ne definišu konkretna ovlašćenja vojske u miru. Ovlašćenja su postavljena široko, kroz mogućnost uvođenja mjera pripravnosti koje je moguće i u miru, tj. bez uvođenja vanrednog stanja. Konkretno, za uvodenje mjera pripravnosti ovlašćen je Predsednik CG, po odluci Savjeta za bezbjednost i odbranu.

Pripravnost vojske definisana je zakonom, kao "preduzimanje neophodnih mobilizacijskih, organizacionih, bezbjednosnih, komandnih i drugih mjera radi angažovanja Vojske u miru, uslovima ratnog ili vanrednog stanja." Međutim, da bi se preduzele mjere pripravnosti, zakon nalaže Ministarstvu odbrane donošenje plana pripravnosti.

Poslove koji se tiču upotrebe vojske vrši Ministarstvo odbrane u skladu sa Zakonom o vojsci. Međutim, nije konkretnizovano šta se podrazumijeva pod terminom "upotreba". Isti zakon daje ovlašćenja Ministru odbrane da obezbjeđuje izvršavanje odluka o komandovanju Vojskom, kao i da donosi odluke o upotrebi Vojske u drugim aktivnostima u zemlji. Jednako, nema objašnjenja termina "druge aktivnosti".

Nije precizirano ni u kom slučaju i po čijoj naredbi vojna policija može obezbjeđivati određene objekte. Ipak, vojnoj policiji dato je ovlašćenje da utvrđuje identitet lica koja ulaze u objekat koji obezbjeđuje.

Strateški dokument koji se bavi pitanjem vanrednih situacija, Nacionalna strategija za vanredne situacije, prepoznaje potrebu za učešćem vojske u određenim vanrednim situacijama, ali takođe nedovoljno jasno. Naime, angažovanje vojske je predviđeno u akcijama spašavanja od požara i u situacijama poput poplava, zemljotresa, rušenja objekata i sl. kada se na pomoć pripadnika vojske računa, kako zbog organizovanosti njihovih jedinica tako i zbog opremljenosti odgovarajućom tehnikom. Pritom i ova strategija pojašnjava da se na ovu pomoć računa po tradi-

ciji i otvara niz pitanja: Ko treba i od koga da traži angažovanje ovih jedinica? gdje su locirane jedinice sposobne da pruže pomoć? Ko snosi troškove angažovanja?. Konkretna uloga i odgovornosti vojske u slučaju vanrednih situacija nisu precizirani, niti je Ministarstvo odbrane jedna od institucija čija se uloga i kapaciteti u vanrednim situacijama definišu ovom strategijom.

ZAKLJUČAK

Iz svega izloženog, možemo zaključiti da normativni okvir u oblasti angažovanja vojske u civilne svrhe treba znatno unaprijediti. Ovako važno pitanje ne smije biti prepušteno slobodnom tumačenju nepreciznih i neusaglašenih zakonskih odredbi.

Sa druge strane, imajući i vidu atmosferu straha, veliki broj pripadnika Uprave policije (najviše po glavi stanovnika u Evropi), smatramo da se Vojska nije trebala angažovati, već je za njen angažman trebalo sačekati eventualno uvođenja vanrednog stanja.

U trenutnoj situaciji, uz ovako široku normativnu postavku i nedovoljno jasna zakonska ovlašćenja, dužnost je Savjeta za bezbjednost, Ministarstva odbrane ili Nacionalnog koordinacionog tijela za zarazne bolesti da građanima pruže jasne informacije o potrebi upotrebe vojske i njenim ovlašćenjima. Odsustvo komunikacije sa građanima može dovesti do stvaranja panike i straha koja u ovim uslovima nije svrsishodna.

2.4. VLADAVINA PRAVA U DOBA EPIDEMIJE

(Analiza Građanske alijanse od 16.04.2020.godine)

Od samog početka krize izazvane širenjem korana virusa, nadležni organi su se trudili da pravovremeno reaguju i uvedu advekatanje mjere. Građanska alijansa (GA) pozdravlja njihove napore, prije svega iz oblasti zdravstvene zaštite, a u cilju ublažavanja posljedica pandemije.

Sve zdravstvene mjere, kako je saopšteno, donešene su na preporuku zdravstvene struke, što je pohvalno, jer se u ovim trenucima pokazuje ozbiljnost time što se struka stavlja na prvo mjesto. Tako smo bili svjedoci da je još prije proglašenja prvog potvrđenog slučaja virusa COVID-19 u Crnoj Gori, Ministarstvo zdravlja pravovremeno reagovalo donošenjem Naredbe za preduzimanje privremenih mjer za sprečavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore" br. 15/20 od 15.03.2020. godine) kojom je, između ostalog, naloženo zatvaranje ugostiteljskih objekata, tržnih centara, kladionica i sl. Nakon potvrđenih 15 slučajeva oboljelih od virusa COVID-19 u opštini Tuzi, Ministarstvo zdravlja je opet blagovremeno reagovalo donošenjem Naredbe za preduzimanje privremenih mjer za sprečavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog virusa korona ("Službeni list Crne Gore", br. 023/20 od 25.03.2020), kojom se građanima opštine Tuzi zabranjuje izlazak iz objekata stanovanja i izlazak sa teritorije opštine Tuzi. Ova mjera se pokazala kao djelotvorna, jer je nakon donošenja iste potvrđen vrlo mali broj slučajeva oboljelih od virusa COVID-19.

Država je donijela i ekonomске mjere za ublažavanje ekonomске situacije izazvane pandemijom virusa korona, o čijoj efikasnosti je još uvek rano govoriti i o čijim efektima treba da se izjasne stručnjaci iz ove oblasti. Nesporno je da država radi i na tom polju, pokušavajući da odgovori izazovima koje je pandemija virusa korona stavila pred Crnu Goru, te kako bi čuvajući zdravje građana, stvorila prepostavke za adekvatan oporavak crnogorske ekonomije.

Cijenimo da je potrebno ukazati i na neke propuste u funkcionisanju sistema, a koji se odnose na zaštitu i poštovanje ljudskih prava.

Prvi slučaj protivustavnog djelovanja bilo je objavljivanje spiskova lica koja se nalaze u samoizolaciji. Uprkos burnoj reakciji javnosti i argumentovanih upozorenja civilnog sektora, Vlada nije reagovala u smislu ispravke ove greške. Posebno zabrinjava to što je spisak objavljen uz prethodno dobijenu saglasnost Agencije za zaštitu ličnih podataka. Ovaj spisak, koji sadrži ime i prezime, adresu stanovanja (u prvom momentu je na neki način procurio i spisak koji je sadržao i jedinstveni matični broj, kontakt telefon, imena policijskih službenika) lica koja su dobila

rješenje o samoizolaciji kontinuirano se ažurira. Ovo su osudile brojne međunarodne organizacije iz oblasti zaštiti ljudskih prava.

Podsjećamo da je Savjet Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama izdao saopštenje u kojem naglašava povjerljivost zdravstvenih podataka, samo dan prije nego što je Agencija dala saglasnost za objavljivaje spiska lica u samoizolaciji na zahtjev Vlade. Takođe, nakon objavlјivanja podataka, pojavio se veb sajt koji omogućava računanje udaljenosti od lica sa spiska.

Teža povreda ljudskih prava desila se kada je u javnost „procurio“ spisak zaraženih virusom korona. Pozdravljamo što je Vlada osudila ovo kršenje i zatražila hitnu reakciju, do koje je došlo, i osumnjičeni je uhapšen. Objavlјivanje informacija o zdravstvenom stanju pacijenata predstavlja grubo kršenje prava na privatnost. Uz to, zaraženi i njihove porodice su izloženi stigmatizaciji, što im je dodatno otežalo trenutnu situaciju. U stanju epidemije i masovne ugroženosti mora se voditi računa o načinu vođenja medicinske evidencije i drugim pitanjima vezanim za ovu situaciju, kako bi se do kraja utvrdila odgovornost. Postavlja se pitanje neophodnosti ovakvog zbirnog spiska: ko je naložio da se on vodi, ko je nadležan za vođenje spiska, ko odlučuje da se spisak proslijedi informatičaru Doma zdravlja, koliko lica ima pristup ovim informacijama, zašto

je spisak proslijeđen Domu zdravlja, vode li se takvi spiskovi i za ostale zarazne bolesti? Da li je ova zbirka podataka prijavljena Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama?

Identitet pacijenata koji se nalaze na listi može biti zaštićen, tako što će umjesto ličnih podataka biti navedene šifre, uz strogu kontrolu pristupa ličnim podacima. Postoji mnogo načina za oprezno vođenje evidencije o pacijantima; međutim, zdravstveni sistem nije pravilno odgovorio ovom izazovu, što je izazvalo teže posljedice po pacijente. Posebno je bitno da se odgovori da li je spisak proslijeđivan još nekim institucijama, prvenstveno mislimo na Upravu policije i da li je ona to svojim službenicima distribuirala?

Sloboda izražavanja takođe je jedno od temeljnih prava koje se u ovoj situaciji dovodilo u pitanje. Previše gruba reakcija tužilaštva postojala je i kod privođenja lica zbog navodnog širenja panike za vrijeme pandemije. Ovo je osudila i Evropska komisija, navodeći da je nužno naći balans između slobode izražavanja i postupanja tužilaštva.

Neadekvatno informisanje oko formiranja NKT (Nacionalno koordinaciono tijelo za zarazne bolesti) i dovođene javnosti u zabludu, izazvalo je brojne sumnje. Većina odluka ovog tima ocijenjene su kao pravovremene i efikasne; ipak sjenku na njihov rad bacile su optužbe o sastavu, pravnom osnovu djelovanja, tačnom datumu osnivanja i sl. Uzrok ovim optužbama upravo se nalazi u odsustvu adekvatnog informisanja, transparentnosti prilikom formiranja tijela i objašnjenja njegovih nadležnosti. Sam naziv tijela naveo je javnost na pogrešan zaključak da je reč o tijelu uže nadležnosti, koje je moguće formirati u slučaju epidemije (Koordinaciono tijelo za iskorenjivanje zaraznih bolesti predviđeno Zakonom o zaštiti zdravlja). Vlada je tek nakon mjesec dana, i nakon duže javne polemike, objasnila pravno utemeljenje i strukturu NKT. Građani imaju pravo da znaju ko i na koji način donosi važne odluke o njihovom zdravlju, slobodi, ograničenju temeljnih ljudskih prava, posebno što kršenje ovih odluka podliježe krivičnoj odgovornosti. Dodatno je zbuljilo javnost to što se NKT predstavlja kao donosilac odluka u svim medijskim nastupima, na sajtu i na društvenim mrežama. Sa druge strane, u pravnom smislu NKT predlaže mjere, a rješenja o naredbi donosi Ministarstvo zdravlja, pa se kao takve objavljaju u Službenom listu. Ovakvog pravnog reda je neophodno da se NKT drži i u praksi, kao i oni koji su u Vladi zaduženi za komunikaciju sa javnošću. Preciznost u ovoj oblasti je posebno bitna zbog pravne sigurnosti, kako bi oni kojih se tiče, imali mogućnost eventualne pravne zaštite.

Neminovno je primjetiti pasivan odnos Skupštine u cijeloj situaciji. Kao nosilac ustavne i zakonodavne vlasti, a prije svega kao najviše predstavničko tijelo naroda, Skupština je morala imati proaktivni pristup u rješavanju nastalih problema i nadzor nad usvojenim mjerama. Neprihvatljivo je da se tek nakon mjesec i po dana od početka krize zakaže zasijedanje Parlamenta.

Primijetili smo da u vremenu kada se Crna Gora suočava sa jednom od najvećih zdravstvenih prijetnji u svojoj istoriji, ova tema postaje predmet neadekvatne političke promocije i borbe. Izazov sa virusom korona je težak i kao društvo smo pokazali da možemo ozbiljno da joj odgovorimo. Zbog toga je vrlo važna precizna i jasna komunikacija sa građanima, a u okviru propisane procedure. Apelujemo da ovo ne budu teme za političke obraćune i sticanje političkih poena, što partije mogu raditi i nastaviti nakon izlaska iz krize. Propusti koji se dešavaju moraju poslužiti kao lekcije Vladi da rješavanje primarnog problema mora biti sprovedeno u skladu sa principima zaštite temeljnih ljudskih prava i da jedno pravo (pa i ono na život i zdravlje) ne mora da iskučuje drugo.

Građanska alijansa
@GACrnaGora

Koleginica Amina Murić o problemu stigmatizacije tokom #COVID19 krize.
#CoronalInfoCG #ostanidoma #StayAtHome

7:54 по подне - 6. април 2020. · Twitter Web App

Građanska alijansa
@GACrnaGora

O održavanju vjerskih obreda tokom restriktivnih mjera za vrijeme #COVID19 za @AJBalkans je govorio koordinator programa ljudskih prava i pravde GA @ZokiVujicic .

9:42 по подне - 13. април 2020. · Twitter Web App

Pregled mjera koje je od početka epidemije donio NKT:

► **13.03.2020.**

Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore", br.014/20)

► **15.03.2020.**

Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore", br.015/20)

► **16.03.2020.**

Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore", br.016/20)

► **17.03.2020.**

Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore", br.017/20)

► **18.03.2020.**

Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore", br.018/20)

► **19.03.2020.**

Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore", br.019/20)

► **20.03.2020.**

Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore", br.020/20)

► **22.03.2020.**

Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore", br.021/20)

► **24.03.2020.**

Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore", br.022/20)

► **26.03.2020.**

Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore", br.024/20)

► **27.03.2020.**

Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore", br.025/20)

► **30.03.2020.**

Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore", br.026/20)

► **31.03.2020.**

Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore", br.027/20)

► **02.04.2020.**

Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore", br.028/20)

► **07.04.2020.**

Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore", br.030/20)

► **08.04.2020.**

Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore", br.031/20)

► **13.04.2020**

Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore", br.032/20)

► **16.04.2020**

Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore", br.034/20)

► **23.04.2020.**

Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore", br.036/20)

► **28.04.2020.**

Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore", br.039/20)

► **05.05.2020.**

Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore", br.041/20)

► **08.05.2020.**

Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronovirusa ("Službeni list Crne Gore", br.042/20)

2.5. STAV GRAĐANSKE ALIJANSE PO PITANJU USVAJANJA ZAKONA O AMNESTIJI

(Saopštenje za javnost od 28.04.2020. godine)

Amnestija je čin milosti države i kao takav treba da postoji u kaznenom sistemu svake zemlje i daje se u vanrednim okolnostima ili značajnim datumima za državu u suprotnom dezavuiše rad sudske vlasti. Iako je sam po sebi pozitivan jer opršta dio kazne, u crnogorskim uslovima ovaj čin „darivanja“ nikada nije bio rezultat argumentovanog i racionalnog promišljanja i dijaloga svih zainteresovanih strana uz analizu objektivnih okolnosti.

Ovaj predlog Zakona o amnestiji, a čiji je formalni povod predлагаča rasterećenje zatvorskog sistema i bezbjednost zatvorenika zbog epidemije Covida 19 je pravno-tehnički dobar, prvenstveno iz razloga jer se ne odnosi na sva krivična djela i da su iz njega izuzeta sva krivična djela koja po svojoj težini i uticaju na javno mnjenje imaju najveći značaj. Takođe, iz njega su izuzeta lica koja su obuhvaćena prethodnom amnestijom i maksimalno oslobađanje od kazne je 15%, a za višestruke povratnike oslobađanje od kazne je 5%. Ono što zabrinjava je momenat donošenja ovog zakona, procedura za njegovu izradu i pritiska na sudove, koji će morati u najkraćem mogućem vremenu morati da obrade sve predmete i donesu rješenja kojim se utvrđuje procenat i vrijeme za koje se osuđeno lice oslobađa od izvršenja kazne.

Predlagači su se formalno pozvali na preporuke Savjeta Evrope i Evropskog komiteta za sprečavanje mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT) od 20.03.2020. godine zbog pandemije COVID-19 i naveli da “svi nadležni organi treba da ulože koncentrisane napore kako bi se pribjeglo alternativama lišenju slobode. Takav pristup je imperativan, posebno u situacijama pretrpanosti kapaciteta. Nadalje, organi vlasti bi trebali da još više koriste alternative pritvoru, preinačenje kazni, raniji otpust i probaciju”. Međutim, lišenje slobode i pritvaranje lica je često primijenjeno tokom trajanja mjera, a da se nije uzelo u obzir da se cilj mogao postići nekim drugim mjerama, kao na primjer odvođenjem kući lica koja bi se zatekla u blažem prekršaju, takođe primjenom instituta odloženog gonjenja ili kućnog pritvora. Cilj zakona, bar onaj koji se javno želi predstaviti, se mogao ostvariti boljom primjenom alternativnih sankcija, koja bi spriječila pretrpanost zatvora, a pojedinci kojima su izrečene blaže krivične sankcije ne bi išli u zatvor.

Podsjećamo da je od nezavisnosti do sada Crna Gora imala četiri Zakona o amnestiji i to 2006, 2008, 2010, i 2013. godine, a posebno upada u oči da su sve prethodne amnestije poklapale sa izbornim ciklusima. Godine 2006. održali su se izbori i referendum, 2008. godine izbori za predsjednika Crne Gore, 2010. godine lokalni izbori u Podgorici i opštinama Bar, Bijelo Polje,

Danilovgrad, Žabljak, Kolašin, Plav, Plužine, Pljevlja, Rožaje, Šavnik i Gusinje. Posljednji Zakon o amnestiji je usvojen u godini kada nije bilo izbora, na inicijativu SNP-a, kako ovaj zakon ne bi bio zloupotrijebljen kao za sve prethodne izbore. Podsjećamo da je predlog Zakona o amnestiji iz 2017. godine povučen iz procedure.

Zakon o amnestiji u svojoj suštini ne smije biti diskriminatorski. Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda

sadrži akcesornu zabranu diskriminacije (koja se odnosi samo na prava zaštićena Konvencijom) po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, veza s nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje li drugi status (član 14). Evropski sud za ljudska prava diskriminaciju, prema opštem pravilu iz svoje prakse, označava kao različit tretman istih ili sličnih slučajeva, kada za to nema razumnog i objektivnog opravdanja, odnosno, ako ne postoji legitiman cilj kome se teži ili ne postoji srazmjera (proporcionalnost) između cilja i načina na koji se ovaj legitimni cilj želi postići. Prema praksi Evropskog suda, ispitivanje diskriminatorskog karaktera nekog pravnog faktičkog akta (pa i amnestije) odvija se od ispitivanja utvrđivanja postojanja različitog normiranja i/ili postupanja prema licima u istim ili sličnim situacijama i postojanja eventualnog objektivnog i razumnog opravdanja za takvo razlikovanje.

Uz svo razumijevanje situacije vezane za epidemiju virusa korona, usvajanju zakona o amnestiji se ne može pristupiti jednostrano i bez uključivanja sudstva, šire društvene zajednice, stručne javnosti i prije svega bez komunikacije sa oštećenim stranama. Hitnost ne znači da se ne trebaju sprovesti konsultacije. Zakonska rješenja moraju biti zasnovana prije svega na humanosti i potpunoj resocijalizaciji, pa stoga apelujemo na poslanike da ovaj Zakon ne usvoje, tim prije što je epidemija u polakom nestajanju, a slijedi nam izborna utakmica, pred koju ovakvi Zakoni ne bi bili u cilju slobodnog izražavanja volje građana.

2.6. POSTUPANJE POLICIJE

(izvor: agencija Mina, intervju pomoćnika direktora Uprave policije Nikole Janjuševića)

Crnogorska policija je od početka pojave epidemije pa do 04.05.2020. godine, podnijela krivične prijave protiv 1.531 osobe zbog kršenja mjera za suzbijanje širenja virusa korona, od kojih je 753 osoba uhapšeno, a protiv ostalih lica je krivična prijava podnjeta u redovnom postupku. Najviše krivičnih prijava podnijeto je zbog kršenja mjere zabrane izlaska iz objekta stanovanja u propisanom vremenu i to protiv 644 osobe. Zbog kršenja zabrane putničkog međugradskog saobraćaja podnijete su krivične prijave protiv 189 osoba, dok su zbog kršenja zabrane prisustva i zadržavanja više od jedne osobe na javnim površinama podnijete krivične prijave protiv 147 osoba. Protiv 45 osoba podnijete su krivične prijave zbog kršenja zabrane rada određenih objekata i nepridržavanja mjera zatvaranja objekata.

Uprava policije Crne Gore
@PolicijaCG

Procesuirane **4 2** osobe zbog kršenja mjera.

Tokom jučerašnjeg dana zetećeno je 13 osoba koje su kršile mjere na području **@OpstinaNiksic**, **@GradPg** 9, **#Budva** 7, **#Šavnik** 4, **#Žabljak** 3, po 2 osobe na području **@opstina_berane** i **@OpstinaTivat** i po 1 osoba u **#Bar** i **#HercegNovi**.

@VladaCG

Izvor: Twitter nalog Uprave policije

10:56 · 30 apr 20 · Twitter Web App

2.7. GRAĐANSKI NADZOR POLICIJE

(Izvor: Savjet za građansku kontrolu rada policije)

U uslovima bitnog zadiranja u građanske slobode, uslijed protivepidemijskih mjera, Savjet za građansku kontrolu rada policije je smatrao da je neophodan djeletvoran nadzor nad postupcima Vlade. Pristupili su aktivnom praćenju poštovanja ljudskih prava pri postupanju policije. Naročita je pažnja posvećena tretmanu uhapšenih građana. Zbog činjenice da tokom intenzivnog postupanja nije registrovan nijedan slučaj prekoračenja ovlašćenja, zlostavljanja ili mučenja građana, Savjet je konstatovao ozbiljan napredak u radu Uprave policije. Policiju su zbog tog i javno poхvalili.

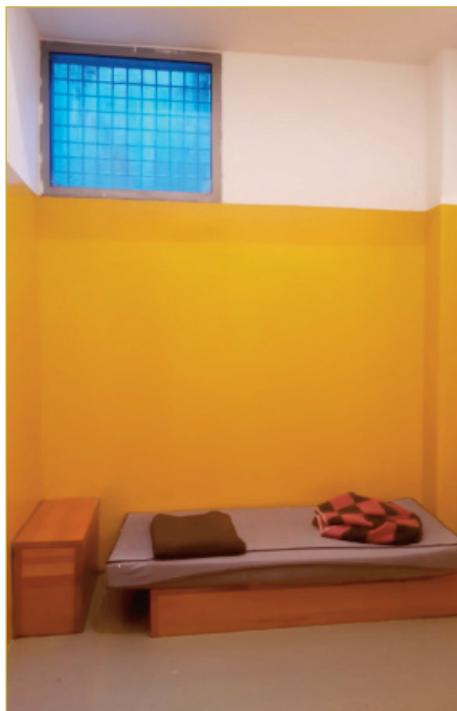
Međutim, ocijenili su da je Vlada, preko svoje Uprave za imovinu, potpuno zanemarila i zapostavila uslove za boravak osoba lišenih slobode. U uslovima epidemije zarazne bolesti registrovan je i problem prenatrpanosti u policijskom pritvoru. Prilikom posjete Savjeta evidentirano je da dvojica građana dijele isti krevet. Zadržana lica su držana u lošim higijenskim uslovima, u mraku bez osvjetljenja a u značajnom broju pritvorskih prostorija nije bilo pristupa piјačoj vodi. Nakon snažnih prozivki građanskog nadzora policije, Vlada je popravila najosnovnije uslove u pritvoru Centra bezbjednosti Podgorica. Sve prostorije su napokon osvijetljene, popravljene su česme pa je i voda postala dostupna. Ćebad su oprana i mogu se koristiti, a na madrace je postavljena čista presvlaka. Uveden je, što su posebno pohvalili, video nadzor na nedostajućim mjestima. Sanitarne prostorije zahtijevaju dalja hitna unapređenja. Pri krećenju pritvorskih soba korišćena je boja na uljanoj bazi koja je isključivo za spoljašnju upotrebu. Kako je prostor inače slabo provjetren, Savjet je ocijenio da boravak u sveže ofarbanim prostorijama podiže nivo zdravstvenog rizika. Preporučeno je da se, uz povećano provjetravanje, prostorije ne koriste neko vrijeme zbog emisije štetnih gasova.

Savjet za građansku kontrolu rada policije je ocijenio da državni tužioci nijesu pokazali razumijevanje prema stvarnim kapacitetima i uslovima policijskih prostorija za zadržavanje. Nastavili su sa intenzivnim zadržavanjem onih koji krše zdravstvene propise. Podaci govore da je svega trećina građana procesuirana u redovnom poslupku, bez hapšenja. Savjet je ocijenio da "tužilaštvo jeste samostalno i nezavisno ali ne može

ostati nezainteresovano prema izazovima da se osiguraju bezbjedni i humani uslovi svakom građaninu lišenom slobode". Ukažano je da je policijski pritvor i u vrijeme epidemije legitimna i potrebna opcija krivično-pravnog postupka ali zadržavanje građana treba sprovoditi kao krajnje sredstvo. Tako bi se vodilo računa o zaštiti zdravlja i dostojanstvenom tretmanu a kapaciteti čuvali za izvršioce ozbiljnijih krivičnih djela. Savjet je zato od Vrhovnog državnog tužioca zatražio da se ograniče hapšenja i zadržavanja zbog kršenja zdravstvenih propisa. Iz Savjeta tvrde da ne prepoznaju opravdanu potrebu da se građani drže u pritvoru preko noći i po nekoliko dana. Posebno ne onda kada je pritvor već popunjeno pa se zadržana lica obezbjeđuju po službenim kancelarijama policije. To se ne može smatrati adekvatnim prostorom za duži boravak zadržanih lica, posebno ne preko noći. Savjet je ukazao i da se građani pred tužiocu i sudije izvode iscrpljeni, bez odmora i koncentracije što se odražava i na kvalitet pravde.

Pri praćenju rada policije, Savjet je registrovao i ozbiljne propuste zdravstveno-sanitarnog inspektora pri stavljanju građana u karantin ili samoizolaciju.

2.8. PRIMJENA MJERA PREMA CRKVI

Mjere zabrane javnih okupljanja spriječile su održavanje vjerskih obreda u prisustvu vjernika, što je uz nekoliko kršenja i neadekvatnih javnih istupa Mitropolije crnogorsko-primorske (MCP) i sprovedeno. U prvim talasima ublažavanja mjera uslijed povoljne epidemiološke situacije nije bilo obavještenja koja se tiču vjerskih zajednica.

Iz MCP nam je ukazano na dešavanja ispred Hrama u Podgorici i nekih drugih vjerskih objekata na teritoriji Crne Gore gdje su službena lica Uprave policije legitimisali vjernike i od njih zahtjevali da ukoliko ulaze u Hram obavezno nose zaštitne maske, u vrijeme kada to nije bilo obavezno. Za kršenje mjera o kretanju između gradova sveštenik je kažnjen sa 4500 eura, dok su za ista djela javne ličnosti kažnjavane sa 500 eura ili manje. Na selektivnu pravdu nam je ukazano i iz MCP po pitanju kažnjavanja i provođenja njihovog sveštenstva, za slučajevе koji su drugim institucijama tolerisane (prisustvo sahranama, distanca, služenja...).

Pitanje odnosa sa MCP je veoma osjetljivo i već neko vrijeme pritska crnogorsko društvo, a to je posebno naglašeno u vremenu epidemije, pa pronalaženje balansiranog rješenja koje bi omogućilo slobodu veroispovesti i poštovanje principa sekularne države treba biti krajnji cilj.

Nesenzitivna reakcija Tužilaštva je dovela do tenzija širom države 12. i 13. maja, koje su rezultirale većim brojem povrijeđenih.

2.9. INFORMATIVNI PROGRAM U VRIJEME EPIDEMIJE

(izvor: Agencija za elektronske medije - AEM, Analiza informativnog programa TV emitera sa regionalnim pokrivanjem, 30.04.2020. godine)

Analiza informativnih sadržaja koju je sprovedla AEM pokazuje da je informativni program na televizijama dominantno posvećen epidemiji virusa korona. Oko 60% sadržaja u centralnim informativnim emisijama odnosilo se na epidemiju COVID-19. Posebne emisije kreirane su da bi se analizirale posljedice epidemije na privredu, socijalnu politiku, prava radnika i sl.

Generalni je zaključak da je, u analiziranim sadržajima, pretežno prenošen kredibilni sadržaj iz pouzdanih izvora, sa fokusom na medicinske radnike. Pristup medija je bio uglavnom objektivan i profesionalan, nije bilo širenja panike i senzacionalizma u izvještavanju.

Pohvalno je što mediji nisu kršili pravo na privatnost zaraženih pacijanata.

Zabilježen je jedan slučaj predstavljanja alternativnih teorija o pandemiji Covid-19, koji nije utemeljen na zvaničnim informacijama i izvorima. Ali, to se može smatrati izuzetkom jer su televizije građane usmjeravale na zvanične kanale informisanja i nadležne državne organe.

Televizijski sadržaji nisu bili posebno prilagođeni licima sa invaliditetom.

AEM je upozorila na potencijal širenja neprovjerjenih informacija, imajući u vidu globalnu pandemiju i specifične okolnosti. Podsjetila je na dužnost i odgovornost novinara da omoguće građanima pouzdane informacije i poštuju standarde profesije.

2.10. POLOŽAJ RADNIKA TOKOM EPIDEMIJE

(izvor: Unija slobodnih sindikata; Izjave za medije predsjednika USS, Srđe Kekovića)

Pandemija je uticala i na prestanak rada u mnogim djelatnostima. To se odrazilo na smanjenje prihoda u privredi, pa samim tim i otežane uslove za isplatu zarada. Porast nezaposlenosti je neminovan, ali se još uvek strahuje u kojoj mjeri.

Unija slobodnih sindikata i u ovoj situaciji zastupala je prava zaposlenih, kao "glas razuma" na strani radnika.

Statistika o broju radnika koji su tokom pandemije ostali bez posla nije još uvek poznata, ali Unija slobodnih sindikata ukazuje da je priliv prijava na Biro rada povećan. Pozitivno je što trenutno nema masovnog otpuštanja radnika, ali još nije izvjesno da li će ekonomске mjere Vlade rezultirati kontinuitetom radnog odnosa.

Set mjera Vlade za pomoć privredi je sveobuhvatan, ali je nedovoljan, jer ipak zahtijeva doplatu od poslodavca, što može rezultirati otpuštanjem radnika.

Popuštanje mjera dovelo je do tendencije privrednika da po svaku cenu nadoknade promet u trgovinama. To je uticalo na inicijativu za ukidanje neradne nedjelje, koju zaposleni u trgovinskim djelatnostima uživaju od oktobra 2019. godine. Predsjednik USS smatra da nije korektno zloupotrijebiti vanrednu situaciju na štetu radnika, koji su tokom epidemije bili najviše izloženi riziku od zaraze i radili u kontinuitetu. Prethodni period je pokazao da su se ekonomski efekti nedjelje prenijeli na druge dane u sedmici.

Još jedan od primjera nesuglasica zaposlenih i poslodavaca postoji oko tumačenja mjere NKT o obaveznom plaćenom odsustvu za jednog od roditelja radi čuvanja djeteta mlađeg od 11 godina, koje poslodavci tumače kao godišnji odmor. Ovaj stav naišao je na podršku inspekcije rada, ali USS smatra da se to mora promijeniti, jer ostaje nejasno kako se jedno pravo može zamijeniti drugim, tj. kako se plaćeno odsustvo može posmatrati kao godišnji odmor.

Sprečavanje rasta stope nezaposlenosti ostaje veliki izazov Vlade u narednim mjesecima, imajući u vidu uticaj epidemije na turizam kao našu glavnu privrednu granu.

2.11. IZAZOVI PRIVREDE

(Izvor: Privredna komora Crne Gore)

Pojava korona virusa je, pored snažnog društvenog uticaja, izazvala veliki ekonomski šok, kako za Evropu tako i čitav svijet. Globalna epidemija nije zaobišla ni Crnu Goru, koja se nalazila na putu ekonomskog i sveukupnog razvoja i koja je u ovom presudnom momentu pokazala spremnost i odlučnost kada je u pitanju očuvanje ekonomije i zaštita standarda naših građana.

Privredna komora Crne Gore, od početka pandemije izazvane virusom korona, u kontinuitetu prati dešavanja u privredi i izazove koje uzrokuje novonastala situacija.

Sve kompanije u Crnoj Gori osjetile su i osjećaju posljedice uzrokovane epidemijom Covid-19, ali ne na isti način i u istom obimu. Najveću štetu pretrpjeli su preduzetnici, mikro, mala i srednja preduzeća kojima je naredbama Ministarstva zdravlja zabranjeno obavljanje djelatnosti (zanatlije, taksisti, ugostitelji, trgovci i dr.), koje je kriza zbog virusa korona privremeno ostavila bez prihoda. Takođe, preduzeća u sektorima turizma i saobraćaja, kao i kompanije koje se bave djelatnostima povezanim sa ovim sektorima, bilježe značajne gubitke jer se poslovna aktivnost praktično nije obavljala.

Pad likvidnosti privrede, usporeni procesi nabavke i prodaje, otkazivanje svih vrsta aranžmana u sektoru turizma, obustavljanje međunarodnog i međugradskog saobraćaja, pad tražnje ali i ponude roba, samo su neki od izazova sa kojima su se privrednici suočili.

Komora na dnevnom nivou donosičima odluka prezentuje izazove sa kojima se suočavaju crnogorska preduzeća. U tjesnjoj saradnji sa državnim organima pokušavaju doći do optimalnih rješenja, kako bi se privredna aktivnost nastavila, održala likvidnost i ublažili efekti krize.

3. DAN NAKON COVID-19

(online konferencija GA “Dan nakon COVID-19”, 05.05.2020.godine)

Kakve su posljedice dvomjesečne izolacije i nedostatka socijalnih kontakata, da li nas je epidemija objedinila ili ćemo nastaviti sa podjelama, kakva je ekonomski situacija i šta nas očekuje ove godine, neka su od pitanja o kojima se govorilo na online konferenciji koju je Gradska alijansa organizovala 5. maja. Konferencija je održana u saradnji sa BTD-om i ambasadom Norveške, a prenošena je direktno preko portala “Vijesti”.

Prema mišljenju panelista konferencije, Crna Gora je tokom epidemije virusa korona dobro balansirala kada je cijela planeta bila u nekoj vrsti karantina i kada su ljudima manje ili više bila ograničena razna prava.

Vesko Garčević, profesor na Univerzitetu u Bostonu kazao je da u Americi nije bilo ograničenja slobode kretanja već je država građanima dala preporuke o tome kako da se ponašaju.

“Policija ne hapsi, ne stavlja ljudi u zatvor. Sloboda mišljenja i izražavanja nije ograničena. Vi možete da kritikujete, da izražavate svoje mišljenje, da postujete bilo šta na fejsbuku ili bilo kojoj

POGLEĐA NA EPIDEMIJU

društvenoj mreži i niko vas neće zbog toga uhapsiti ili kritikovati da širite paniku...", kazao je profesor Garčević.

On je istakao da se tokom pandemije moglo primjetiti da se sa oduševljenjem gleda na autoritarne mjere određenih država i na ograničenje određenih sloboda, a sve u svrhu zaštite života, a da se malo obratila pažnja da su neke demokratske zemlje, poput Njemačke, Finske, Novog Zelanda, uspjele da suzbiju epidemiju, a da istovremeno ne ugroze neka osnovna ljudska prava. Profesor Garčević ocijenio je da će perspektiva evropskih integracija nakon završetka epidemije virusa korona biti neizvjesnija nego ranije i istakao da se nada da zemlje koje pregovaraju sa Evropskom unijom (EU) neće izgubiti zapadni smjer.

„Perspektiva evropskih integracija je bila dosta neizvjesna i prije, a poslije ovoga biće još neizvjesnija“, smatra Garčević. Kako je naveo, problemi regionala nijesu se razriješili sa ovom krizom, već su se zapravo multiplicirali.

„EU će biti više okrenuta sebi. Kriza je pokazala da Unija kao sistem naročito dobro funkcioniše kada stvari idu dobro, ali kada stvari počinju da se komplikuju onda se pokazuju sve njene slabosti i onda se države okreću same sebi, pokušavajući da razriješe te probleme samostalno“, ocijenio je Garčević.

To se, kako je kazao, desilo i na početku krize izazvane koronavirusom.

„Kada je Italija bila u velikim problemima izostala je pravovremena pomoć, koja nije mogla da spriječi širenje virusa, ali je mogla da smanji proporciju krize“, dodao je Garčević.

Prema njegovim riječima, EU će ekonomski investirati u rehabilitaciju svoje privrede.

„Neki regionalni sistemi tražiće regionalne odgovore da bi prebrodili posljedice krize. To će se desiti i na nivou EU u neko skorije vrijeme, kako bi olakšali protok robe, kapitala, ljudi“, kazao je Garčević. EU je, podsjetio je on, pripremila finansijski paket pomoći.

Nezavisni poslanik Aleksandar Damjanović kazao je da pretpostavlja da se Crna Gora rukovodila brojem država koje su tim nekim restriktivnim mjerama, vjerovatno nadomeščavali neke nedostatke i u zdravstvenom sistemu, i negdje probale da traže balans.

Govoreći o evropskom putu Crne Gore, g. Damjanović kazao je da mnogo više očekuje od njemačkog predsjedavanja, u drugoj polovini godine.

„Nijesmo odradili ni u formalnom dijelu ono što je bilo potrebno. Ogroman problem i u formalnom smislu, ali i u onom manje formalnom gdje će pandemija koronavirusa definitivno pokazati nove prepreke i izazove na evropskom putu“, naveo je Damjanović. Kako je istakao, najviše zavisi od opredijeljenosti države.

On je rekao da je podrška EU svakako dobrodošla, ali da se prvenstveno odnosi na zdravstveni aspekt i saniranje direktnih posljedica pandemije. „Taj paket pomoći je simbolički bitan, jer govori o opredijeljenosti Brisela da nas tretira kao buduće članice EU“, kazao je Damjanović.

On je rekao da će u suočavanju sa krizom izazvanom epidemijom koronavirusa biti neophodni ozbiljni kanali međunarodne finansijske podrške i mnogo napora i truda Crne Gore da dođe do tih sredstava kako bi nadomjestila nedovoljnu domaću tražnju.

Svako sačuvano radno mjesto, kako je istakao, dvostruka je ušteda, jer je ponovo otvaranje nekog radnog mjesta mnogo veći trošak, kazao je Damjanović.

On je ocijenio da su u cilju prevazilaženja krize potrebni solidarnost i ravnomjeran raspored tereta, jer ne podnose svi križu isto.

„Globalna solidarnost je potrebna, ali i Crna Gora na dijelu treba da pokaže unutrašnju solidarnost“, naglasio je Damjanović.

Radoje Cerović, klinički psiholog, poslovni konsultant i stručnjak za psihologiju komunikacije, kazao je da je svaka kriza vrlo ozbiljan test a da one u ekonomskom i socijalnom smislu najviše ugrožavaju sisteme koji su zastarjeli i nefleksibilni. On je ocijenio da su određeni elementi crnogorske javne uprave dinamično reagovali na izazove.

4. SOLIDARNOST ZA VRIJEME EPIDEMIJE

Građanska aljansa je već 15.03.2020. pozvala telekomunikacione kompanije i Vladu da otvore linije za SMS donacije za zdravstvene radnike.

 Građanska aljansa
@GACrnaGora

Dok svi poštujemo kampanju **#SjediDoma**, podržimo požrtvovane ljudi iz **@ijzcg** i donirajmo po jedan **#dojč**. Apelujemo na **@TelenorCrnaGora**, **@mtelCrnaGora**, **@CTelekom** da otvore liniju sa SMS donacijama!
#šediDoma

 Građanska aljansa
Just now ·

Poštovani građani Crne Gore,

U vremenu koje zahtijeva solidarnost i oprez, u kojem se pokazuje čoštvo i zajedništvo, smatramo da svi moramo pomoći instituciji koja radi za svakog od nas, za sve naše porodice, prijatelje i kolege. Mislimo da je Institut Za Javno Zdravlje pokazao koliko nam treba i koliko nam znači.

Dok svi podržavamo i poštujemo kampanju **#SjediDoma**, podržimo požrtvovane ljudi iz **Institut Za Javno Zdravlje** i donirajmo po jedan **#dojč**.

Apelujemo na **Telenor Crna Gora**, **Mtel Imate Prijatelje**, **Crnogorski Telekom** da otvore liniju sa SMS donacijama, da smo odlučili da ih poslušamo i ostanemo doma dok oni rade. Čini se da bi bilo pošteno s naše strane da im makar "platimo kafu" za ono što čine.

#Šedidoma

Izvor: Vlada Crne Gore, twitter

Nacionalno koordinaciono tijelo otvorilo je jedinstveni račun za prikupljanje pomoći u saniranju posljedica pandemije. Veliki broj pravnih i fizičkih lica uplatilo je novac za pomoć, a Vlada je na inicijativu nevladinih organizacija i političkih partija objavljivala detaljan presjek troškova sa ovog Žiro računa. (donacije na dan preloma)

GA je jednoglasnom odlukom svih zaposlenih donirala 5% neto plate svakog zaposlenog i 1000 eura iz fonda solidarnosti.

Građanska alijansa
@GACrnaGora

GA je odlučila da uplati donaciju Nacionalnom koordinacionom timu za pomoć u saniranju posljedica pandemije. Uz to, svih 17 zaposlenih su odlučili da uplate dio plate.
Sve svoje aktivnosti uprлагodili smo novonastaloj situaciji.
#OstaniDoma #Covid19

9:36 пре подне · 20. мар 2020. · [Twitter Web App](#)

✉️ Građanska alijansa petvitiuje

Duško Marković
@DuskoMarkovicCG

Pozdravljam inicijativu [@GACrnaGora](#) da se ovogodišnja budžetska sredstva za NVO opredijele za suprotstavljanje [#COVID19](#).

Za takav model potrebna je saglasnost svih organizacija kojima će se na osnovu sprovedenog konkursa odobriti finansiranje iz našeg budžeta. [#CoronalInfoCG](#)

Z vrijeme krize COVID-19, naročito su došle do izražaja potrebe i izuzetno nepovoljna situacija u kojoj su se našle najranjivije grupe društva kao što su starija lica, pripadnici romske populacije, izbjeglice, samohrani roditelji i sl. U tom cilju Građanska alijansa uz podršku Grupe 484, a pod pokroviteljstvom Ambasade Norveške u Beogradu, započela projekat pomoći pomenutim licima pod nazivom „Podrška ranjivim grupama u vrijeme krize i vanrednog stanja u zdravstvu“. Projekat podrazumijeva distribuciju paketa humanitarne pomoći i u narednom periodu volonteri kako iz naše organizacije, tako i iz organizacije Crveni krst i NVO Phiren Amenca podijeliće navedene pakete onima kojima je pomoć najpotrebnija u svim djelovima Crne Gore.

Građanska alijansa

@GACrnaGora

Uz podršku **#NKTa** i saradnji sa partnerima uskoro krećemo na teren.

Norveška ambasada u Beogradu 🇳🇴 🇩🇪 🇮🇹 🇪🇸 @norway_belgrade · Apr 23

Ranjive grupe građana, samohrani roditelji, osobe sa invaliditetom, deca i stari, Romi, migranti i izbjeglice od danas dobijaju pomoć kroz projekte koje finansira Ambasada Norveške, a sprovodi @Grupa484 uz organizacije u 🇩🇪, 🇩 NSK i 🇮🇹.

Detaljnije na 👉 bit.ly/2KxNvt3

3:01 PM · Apr 23, 2020 · Twitter for Android

Moramo spomenuti i gospodina Hajriza Brčvaka, koji je Nacionalnom koordinacionom tijelu u nekoliko navrata uplatio velike iznose donacija, a takođe je obezbijedio i donacije u obliku zaštitne opreme za medicinsko osoblje, humanitarnih paketa sa hranom i higijenskih sredstava za najugroženije u Bijelom Polju. Gospodin Hajriz Brčvak je veliki humanista koji se i ranije trudio da pomogne svima kojima je pomoć potrebna kroz različite vidove pomoći, što je i ovoga puta pokazao.

AKTIVNOSTI GA U VEZI

Otvoreno pismo Vladi da donese odluku da se sredstva namijenjena NVO sektoru za 2020. godinu opredijele za aktivnosti na suzbijanju posljedica epidemije.

Donacija NKT-u za pomoć u saniranju posljedica pandemije.

Inicijativa Ustavnom sudu za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odluke Vlade o objavljivanju identiteta lica u samoizolaciji.

15.03.

18.03.

19.03.

20.03.

21.03.

23.03.

Poziv telekompanijama za otvaranje linije za SMS donacije za zdravstvene radnike.

Reakcija u pogledu pitanja ustavnosti odluke nadležnih o objavljivanju identiteta lica u samoizolaciji.

Apel Vladi da preispita odluku o objavljivanju identiteta lica u samoizolaciji jer se tom odlukom krši pravo na privatnost.

* Gradanska alijansa od 16.03.2020. godine primjenjuje rad na daljinu (teleworking)

EPIDEMIJE COVID-19

